

**Uzasadnienie do zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we
Wrocławiu**

**z dnia 2025 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych
dla obszaru Natura 2000 Modraszki koło Opoczki (PLH020094)**

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 ze zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego, w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, biorąc pod uwagę cele ochrony obszaru. Po zmianach legislacyjnych plan zadań ochronnych ważny jest bezterminowo (wcześniej sporządzany był na 10 lat).

Obszar Natura 2000 Modraszki koło Opoczki (PLH020094) został wyznaczony rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 września 2023 r. w sprawie wyznaczenia specjalnego obszaru ochrony siedlisk Modraszki koło Opoczki (PLH020094) (Dz. U. poz. 2012) w celu zachowania we właściwym stanie przedmiotów ochrony wymienionych w Załączniku I i II Dyrektywy Siedliskowej: siedlisk przyrodniczych, tj.:

- 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie *Arrhenatherion elatioris*
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Catpinetum*, *Tilio-Carpinetum*)
- 91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe

oraz gatunków motyli:

- 6177 modraszek telejus *Maculinea (Phengaris) teleius*,
- 6179 modraszek nausitous *Maculinea (Phengaris) nausithous*,
- 1060 czerwонецzyk nieparek *Lycaena dispar*.

Obszar Natura 2000 Modraszki koło Opoczki (PLH020094), zwany dalej Obszarem, obejmuje swoimi granicami kompleks podmokły łąkowy położony w granicach gminy Świdnica, pomiędzy osiedlami Opoczka i Wieruszów. Wśród roślinności dominują m.in. krwiściąg lekarski *Sanguisorba officinalis*, szczawie z rodzaju *Rumex ssp.*, wiaźówka błotna *Filipendula ulmaria*, bodziszek łąkowy *Geranium partense* - gatunki pokarmowe dla spotykanych tu motyli dziennych.

Projekt planu zadań ochronnych dla Obszaru został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 ww. ustawy o ochronie przyrody oraz zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie

sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r. poz. 99).

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art. 6 (1) Dyrektywy Siedliskowej.

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. *ustawy o ochronie przyrody* i ww. *rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*.

W trakcie prac terenowych zweryfikowano listę przedmiotów ochrony Obszaru.

Podczas prowadzonych prac terenowych w roku 2019 (4 kontrole) oraz w 2020 (1 kontrola w szczycie pojawu) nie wykazano obecności 6177 modraszka telejusa na kontrolowanych powierzchniach. Modraszek telejus wydaje się być na Dolnym Śląsku gatunkiem znacznie bardziej wymagającym, niż modraszek nausitous w zakresie stanu zachowania siedliska. Gatunek nie został wykazany w Obszarze podczas badań, dlatego konieczna będzie weryfikacja jego występowania w granicach Obszaru i uzupełnienie stanu wiedzy na temat gatunku w kolejnych latach. Biorąc pod uwagę wielkość obszaru, specyficzne wymagania gatunku oraz jakość siedlisk w obszarze prawdopodobnym jest, że w Obszarze nie występowała znacząca populacja gatunku i nie ma również perspektyw na jej obecność w przyszłości. Z tego względu nie określono zagrożeń, celów działań ochronnych i działań ochronnych.

Głównym zagrożeniem dla siedliska 6510 są problematyczne gatunki rodzime – w obrębie siedliska odnotowano obecność trzciny pospolitej *Phragmites australis*, która powoduje wypieranie gatunków charakterystycznych dla siedliska i powoduje uproszczenie struktury siedliska. Z potencjalnym zagrożeniem wymienić można – obce gatunki inwazyjne, zaniechanie koszenia lub utratę określonych cech siedliska. W przypadku siedlisk leśnych 91E0* i 9170 do najistotniejszych zagrożeń istniejących zaliczyć można obce gatunki inwazyjne – występowanie w obrębie płatów siedliska niecierpka drobnokwiatowego *Impatiens parviflora* (gatunek szybko się rozprzestrzenia wypierając charakterystyczne gatunki runa, jednakże obecnie brak jest skutecznych metod zwalczania tego gatunku) oraz usuwanie martwego drewna (brak martwego drewna powoduje obniżenie żyzności i stabilności siedliska). Do potencjalnych zagrożeń dla siedlisk leśnych wymienić można wkraczanie gatunków obcych siedliskowo (9170) lub prowadzenie prac melioracyjnych, które mogą zaburzyć stosunki wodne (91E0*).

Najistotniejszym zagrożeniem dla gatunków motyli jest podobnie jest składu gatunkowego (sukcesja) łąk oraz zaniechanie lub brak ich koszenia. Natomiast z potencjalnych zagrożeń wymienić można zmianę sposobu uprawy, prace melioracyjne lub zbyt intensywne nawożenie.

Cele działań ochronnych zostały sformułowane zgodnie z ogólną zasadą przybliżania obszaru do stanu „przyrodniczo optymalnego”, przy uwzględnieniu aktualnego stanu wiedzy na temat przedmiotów ochrony, istniejących uwarunkowań społecznych oraz panujących ograniczeń. Cele działań ochronnych odwołują się bezpośrednio do parametrów i wskaźników stanu ochrony z przewodnika metodycznego Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, wskazując na potrzebę utrzymania lub poprawy ocen parametrów i wskaźników dla siedlisk przyrodniczych i gatunków.

W przypadku siedliska przyrodniczego 6510 określone cele działań ochronnych dotyczą poprawy stanu ochrony z niezadowalającego (U1) do właściwego stanu właściwego (FV), poprzez poprawę wskaźnika gatunki charakterystyczne. W przypadku siedliska 9170 cele działań ochronnych dotyczą poprawy stanu zachowania siedliska z złego stanu (U2) do stanu właściwego (FV), poprzez poprawę wskaźnika martwe drewno wielkowymiarowe. Natomiast dla siedliska 91E0* określone cele działań ochronnych mają na celu utrzymanie ogólnego stanu ochrony na poziomie niezadowalającym (U1).

W odniesieniu do gatunku motyla 6179 określone cele działań ochronnych wiążą się z poprawą stanu ochrony gatunku w Obszarze ze stanu złego (U2) do stanu właściwego (FV) poprzez poprawę wskaźnika powierzchnia siedliska gatunku i zarastanie drzewami i krzewami. Dla gatunku 1060 określone cele działań ochronnych dotyczą utrzymania właściwego stanu ochrony (FV).

Działania ochronne, które pozwolą osiągnąć ww. cele dla siedliska 6510 i gatunków motyli związane są z użytkowaniem powierzchni łąkowych z uwzględnieniem wymogów ochrony motyli i siedliska. Natomiast w przypadku siedlisk leśnych działania ochronne związane są z pozostawianiem wywrotów i złomów oraz martwych drzew stojących, pozostawianiem drzew dziuplastych i próchniejących oraz pozostawieniem drzewostanu bez wskazań gospodarczych do naturalnego rozpadu.

Zaplanowano również monitoring stanu zachowania siedlisk i gatunków, którego zasady oparto na metodyce opracowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w Obszarze.

Z uwagi na fakt, że obowiązujące dokumenty planistyczne nie zawierają wskazań, które mogłyby wpływać negatywnie na przedmioty ochrony Obszaru, nie było konieczności zawarcia w zarządzeniu ustanawiającym przedmiotowy plan zadań ochronnych wskazań do zmian w dokumentach planistycznych niezbędnych do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, dla których ochrony został wyznaczony Obszar.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

W dniu 16 września 2019 r. odbyło się, zorganizowane przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska we Wrocławiu, spotkanie informacyjne dotyczące projektu POIS.02.04.00-00-0193/16 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Celem spotkania było przybliżenie tematyki dotyczącej planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000, przedstawienie zakresu działań w ramach projektu oraz harmonogramu prac dla poszczególnych obszarów Natura 2000 objętych projektem. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele samorządów i nadleśnictw oraz instytucji, z którymi Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu będzie współpracowała w trakcie realizacji projektu.

W dniu 21 października 2019 r. na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu znak WPN.082.3.17.2019.AH z dnia 18 października 2019 r. o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektów zadań ochronnych dla 23 obszarów Natura 2000 (w tym dla obszaru Natura 2000 Modraszki koło Opoczki PLH020094). Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do Urzędu Gminy Świdnica.

W dniu 4 września 2020 r. z uwagi na ogłoszony stan epidemii Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu zrezygnowała z przeprowadzenia I spotkania Zespołu Lokalnej Współpracy dla obszaru Natura 2000 Modraszki koło Opoczki PLH020094 w formie tradycyjnej. Materiały przygotowane na I spotkanie ZLW zostały udostępnione w serwisie internetowym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu pod adresem: <http://wroclaw.rdos.gov.pl/plan-zadan-ochronnych-dla-obszaru-natura-2000-modraszki-kolo-opoczki-plh020094> Do udziału w pracach ZLW obszaru Natura 2000

Modraszki koło Opoczki zgłosili się przedstawiciele Nadleśnictwa Świdnica, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu. W związku z I spotkaniem ZLW Nadleśniczy Nadleśnictwa Świdnica pismem nr ZG.7210.3.2020 z dnia 24 września 2020 r. wniósł uwagę o skorygowanie granic omawianego obszaru do granic wydzieleń leśnych. W uzasadnieniu podano, że zmiana przebiegu granic nie będzie miała wpływu na chronione gatunki modraszków.

W dniu 26 marca 2021 r. z uwagi na nadal trwający stan epidemii przeprowadzono w formie zdalnej II warsztaty Zespołu Lokalnej Współpracy (ZLW) dla obszaru Natura 2000 Modraszki koło Opoczki PLH020094. Zaproszenie wysłano do instytucji i osób prywatnych (poprzez wywieszenia na tablicach ogłoszeń przez sołtysów wsi położonych w sąsiedztwie obszaru Natura 2000 Modraszki koło Opoczki PLH020094. Celem spotkania było omówienie zasad pracy nad projektem planu zadań ochronnych, roli dokumentu i trybu jego sporządzania oraz przedstawienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony obszaru, zidentyfikowanych zagrożeniach i problemach związanych z utrzymaniem lub poprawą stanu ochrony. Dyskusja w czasie spotkania dotyczyła zinwentaryzowanych siedlisk przyrodniczych oraz przedstawiono wyniki ekspertyzy entomologicznej. Wskazano, iż fragment działki nr 49/1 obręb Bojanice, gmina Świdnica, zlokalizowany ww. obszarze Natura 2000 jako teren łąkowy jest zakwalifikowany pod zabudowę, który stanowi siedlisko modraszka *nausitousa* i konieczne jest wyłączenie tego obszaru spod zabudowy dla ochrony siedliska ww. gatunku. Następnie uczestnicy spotkania wzięli udział w dyskusji, pytania dotyczyły przede wszystkim kwestii dotyczących zagrożeń dla ww. przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Modraszki koło Opoczki PLH020094. Ze względu na występowanie na analizowanym obszarze motyli - modraszka telejusa *Phengaris teleius*, modraszka *nausitousa* *Phengaris nausithous*, czerwonończyka nieparka *Lycaena dispar* wszystkie działania powinny być prowadzone w sposób uwzględniający biologię tych gatunków. Ponadto podkreślono, że pozostawienie części terenu nieskoszonej łąki minimalizuje efekt koszenia w sąsiedniej części co wpływa pozytywnie na całą entomofaunę.

Przez cały okres trwania prac nad projektem planu możliwy był kontakt drogą telefoniczną i elektroniczną z Planistą Regionalnym oraz koordynatorem Planu.

Obwieszczeniem z dnia znak Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku

i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.) i w związku z art. 28 ust. 4 ustawy o ochronie przyrody.

Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 *ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2025 r. poz. 428)*, uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego